

ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

2026

ՀՈՒՆՎԱՐ - ՓԵՏՐՎԱՐ

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ ԵՎ ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՍՏ 1

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՛ դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդա՛ յուրաքանչյուր առաջադրանք: Եթե չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող ես դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը կարելի է օգտագործել սևագրության համար:

Ուշադիր եղիր պատասխանների ձևաթուղթը լրացնելիս.

- ընտրովի պատասխանով առաջադրանքներում քո ընտրած տարբերակի համարին համապատասխանող վանդակում դի՛ր X նշանը (միևնույն սյունակի մեկից ավելի վանդակներում ցանկացած նշում կհամարվի սխալ),
- 33-38-րդ և 67-69-րդ առաջադրանքներում՝ յուրաքանչյուր առաջադրանքի համապատասխան համարների տակ, դի՛ր X նշաններ:

Մաղթում ենք հաջողություն:

Ա մակարդակ

1 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գրվում տրված տառը:

- 1) դյուր-նկալ, խոյ-նթաց, որոտ-նդոստ, հոտ-նկայս –**ը**
- 2) շո-եքարշ, պատարա-, շ-ադուռ, գո-նոց –**զ**
- 3) ըն-երակա, բր-ուճ, գմբեթար-, ար-ուկ –**ղ**
- 4) այծենակա-, ընկ-ել, բա-կոն, ճղ-իմ –**ճ**

2 Ո՞ր շարքում ուղղագրական սխալ կա:

- 1) ապաշխարել, մաղթել, դափնեվարդ, ճրագալույծ
- 2) վառող, դշխո, բարյացակամ, հանդիպակաց
- 3) պայուսակ, թպրտալ, անհարկի, փտախտ
- 4) կմախք, գաղջ, խորխորատ, բանբեր

3 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի բաղադրիչներն են գրվում անջատ:

- 1) ըստ(ամենայնի), ուս(ուսի), առ(միշտ)
- 2) տարեց(տարի), ի(լրումն), սերնդից(սերունդ)
- 3) դեմ(հանդիման), լրիվ(օրյա), մեծ(մասամբ)
- 4) սրբություն(սրբոց), մի(երկու), առ(այն)

4 Ո՞ր շարքի բաղադրյալ հատուկ անունների բոլոր բաղադրիչներն են գրվում մեծատառով:

- 1) ԱՌԱՋԱՎՈՐ ԱՍԻԱ, ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՅՔ, ԿԱՐՊԱՏՅԱՆ ԼԵՌՆԵՐ
- 2) ՎԵՐԻՆ ԴՎԻՆ, ՀԱՐԱՎԱՖՐԻԿՅԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ, ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՒՏԲՈԼԻ ՖԵԴԵՐԱՑԻԱ, ՄԵԾ ՊԱՐՆԻ
- 3) ԹՈՄՍՈՅԵՐ, ԱՇՈՏ Գ ՈՂՈՐՍԱԾ, ԼԱ ՄԱՆՇ, ԱՐԵՎՄՏՅԱՆ ԵՎՐՈՊԱ
- 4) ԼԵՌՆԱՐԴՈ ԴԱ ՎԻՆՉԻ, ՍԱՆ ՖՐԱՆՑԻՍԿՈ, ԼԵՌՆԱՅԻՆ ԿԻԼԻԿԻԱ, ԽՈՍՐՈՎ ԿՈՏԱԿ

5 Ո՞ր շարքում գաղտնավանկ ունեցող բառ կա:

- 1) խաղընկեր, ցանցկեն, ոճրագործ
- 2) համրանալ, ինքնիշխան, լուսնեջք
- 3) հյուսնություն, դյուցազն, քաղցրահունչ
- 4) բեկյալ, անըստգյուտ, կապտել

6 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում մեկից ավելի ածանց կա:

- 1) վերավաճառք, ստորադասական, ձախորդություն, թռչնաբույծ
- 2) սննդամթերք, մամականի, համերկրացի, առաջնակարգ
- 3) սառցակալում, անփառունակ, արտահանում, տախտակամած
- 4) վարչակազմ, ներբեռնում, հարաբերական, խորհրդատվություն

7 Ո՞ր շարքի բոլոր բառազույգերն են կազմված հոմանիշներից:

- 1) խորշակ-հողմ, գողտրիկ-գեղեցիկ
- 2) կառափ-բռունցք, ակնածանք-պատկառանք
- 3) ունայն-փուչ, եղերերգ-օրհներգ
- 4) բարձրաբերձ-երկնահույս, վեհանձն-վեհերոտ

8 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի արմատին (արմատներից մեկին) կարող է միանալ *-ակ* վերջածանցը և բառ կազմել առանց երկրորդ ածանցի:

- 1) ձնագունդ, ազդ, հաջող, որդի
- 2) լեզվաբան, ինչքան, ավագ, դիտահոր
- 3) հարթ, մամուլ, աղյուս, մեղրածոր
- 4) կղզի, նախադուռ, հեծելագունդ, ավեծուփ

9 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են անհոդակապ:

- 1) գառնարած, առաջընթաց, աղեկտուր
- 2) գորուզիչեր, մոտակա, շաքարավազ
- 3) գյուղեգյուղ, ձյունառատ, ագեվազ
- 4) նրբերանգ, մսադաց, լեռնաշխարհ

10 Ո՞ր տարբերակում բառի սխալ բացատրություն չկա:

- 1) **երախայրիք**—առաջին պտուղ, **ապաթարց**—տառի վերևից դրվող նշան
- 2) **բրուտ**—կալագործ վարպետ, **կերոն**—խումկ ծխելու աման
- 3) **արտևանումք**—հոնք, **բամբիռ**—եռալար երաժշտական գործիք
- 4) **սնանկ**—նյութական միջոցներից զուրկ, **բանուկ**—միայն հետիոտների համար նախատեսված

11 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են ենթարկվում *աճ* հոլովման:

- 1) մանուկ, սառցալեռ, անուն
- 2) քաղաքադուռ, հայցադիմում, երդում
- 3) ուղեբեռ, գարուն, ծագում
- 4) ձգտում, շնաձուկ, հեռագրասյուն

12 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են անորոշ դերբայներ:

- 1) սկսել, գրվել, հեռանալ, եկել
- 2) փախել, նայել, խաղալ, զարգանալ
- 3) սիրել, հագցրել, հմայվել, աղալ
- 4) սրբել, ջարդվել, կոխկոտել, տեսնել

13 Ո՞ր շարքում հոգնակի թվի կազմության սխալ չկա:

- 1) քարայրեր, ուղեծրեր, սկիզբեր, հանցապարտներ
- 2) փայտահատներ, անցագիրներ, վերնախավեր, գինեգործներ
- 3) կարգախոսներ, տիկիներ, հանքափորներ, սրբավայրեր
- 4) տոնածառեր, երկնաքերեր, մենապարեր, սանրեր

14 Ո՞ր նախադասության մեջ ենթադրական եղանակի բայաձև չկա:

- 1) Ուր էլ լինեմ, չեմ մոռանա ես ողբաձայն երգերը մեր:
- 2) Ինչ ունի-չունի, բաժանում է նա Եվ չի պահանջում ոչ ոքից ոչինչ:
- 3) Չենք հանդիպի մենք արդեն, Նվա՛րդ, Թե՛ն բացվում են նորից վարդեր:
- 4) Եզիպտական բուրգերը փոշի կդառնան, Արևի պես, երկի՛ր իմ, կվառվես վառման:

15 Ո՞ր նախադասության մեջ ներգործական սեռի բայ կա:

- 1) Նրան թվում էր, թե շատ բախտավոր կլինի այդ աղջկա հետ, բայց այդպես չեղավ:
- 2) Այդ հանճարեղ մարդու կողմից գրված թանկագին ձեռագիրը մեզ է հասել հազարամյա պատմության խորքերից:
- 3) Երբ փոթորիկ էր լինում, նա տեսնում էր Լիլիթին իր մոտով շեշտակի անցնելիս:
- 4) Նախորդ դարերում այսուայնտեղ առկայծած որմնանկարչությունը փթեց Տաթևում և Անիի տաճարներում:

16 Ո՞ր նախադասությունն է համառոտ:

- 1) Բոլորը, իհարկե, կազմուպատրաստ էին:
- 2) Երանի ինձ մոռանար:
- 3) Թղթին հանձնեց մտքերը:
- 4) Այնտեղ կարողացավ ներանձնանալ:

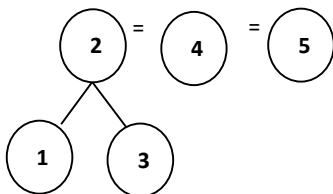
17 Փակագծերում տրված բառերի ձևափոխության ո՞ր տարբերակն է ճիշտ:

Չինական առածում «Հնարավոր` մարդ համեստ առանց իմաստության, սակայն հնարավոր չէ, որ իմաստուն լինի առանց »:

(ասել, եմ, լինել, համեստություն)

- 1) ասում էին, էր, լինի, համեստություն
- 2) ասված է, է, լինելով, համեստություն
- 3) ասվում է, է, լինի, համեստության
- 4) ասում էին, էր, լինի, համեստություն

18 Ո՞ր նախադասությունն է համապատասխանում տրված գծապատկերին:

- 1) Նա թեև պատասխանեց ծերունուն, բայց և անմիջապես զգաց, որ դա իսկական պատասխան չէր, և ծերունու արձագանքը նկատելի հուզեց նրան և անչափ մտահոգեց:
- 2) Երբ կինը հանկարծ տխրում էր, երիտասարդը նրան սրտապնդելու համար ջանում էր վստահ ու վճռական տեսք ընդունել, սակայն դա նրան միշտ չէր հաջողվում, և երբեմն ինքն էլ էր հուզվում` չդիմանալով լարումին:
- 3) Երբ դասաժամը վերջացավ, աշակերտները պիտի ցրվեին, ընկերս, որ շատ երգ սիրող էր, խնդրեց ուսուցչին, որ աշակերտները մի երգ երգեն:
- 4) Հենց գյուղից դուրս եկանք ու մտանք մարգագետին, այն թռչունը դարձյալ եկավ ու սկսեց թրևել ու գետնին զարնվել մեր ոտքերի տակ:

19 Ո՞ր նախադասության մեջ դերբայով արտահայտված ենթակա չկա:

- 1) Եվ բավական է, հասկացե՛ք ընդմիշտ, Որ Աստծուն նույնիսկ հայհոյողները Շատ ավելի են գերադասելի:
- 2) Թող աշխարհը ցավ չունենար, Կարեկցելս չտեսնեի, Աչքս փակվեր ժամանակին, Ցամաքելս չտեսնեի:
- 3) Բայց և՛ կրակն է պատրանք, Ե՛վ փնտրելն է անտեղի:
- 4) Ստվերները խեղդվում են շոգից, Բարդիները մրսում են, Մեր տանը մեռածներն են, հոգի՛ս, Ապրողները դրսում են:

20 Ո՞ր նախադասության մեջ վերաբերության անուղղակի խնդիր կա:

- 1) Ձիապանի կանչն ինձ հիշեցրեց, որ ժամանակն է հրաժեշտ տալու:
- 2) Պատմում են անցած արհավիրքներից, Պատմում են գալիք հարսանիքներից:
- 3) Նրա գլխում բերդի պատմությունն էր, մագաղաթյա մատյաններում գրած խոսքերը՝ իշխանական օրերի մասին:
- 4) Հենց այդ օրից էլ գլխին կարմիր շոր կապած աղջիկը իմ աչքում դարձավ այն կետը, որի շուրջ պտտվում էր իմ ներքին աշխարհը:

21 Ո՞ր նախադասության մեջ բութ պիտի դրվի:

- 1) Տվյալ իրավիճակում լռելը նշանակում էր ուղղակի ընդունել սեփական պարտությունը:
- 2) Արագածի բարձունքից զբոսաշրջիկների առջև բացված տեսարանը հիասքանչ էր անկրկնելի ու եզակի:
- 3) Քիչ հետո բարձրաբերձ լեռները մնացին հետևում և առջևում երևացին գավառական քաղաքի տափակ կտուրներով տները:
- 4) Առավոտյան երբ թանձր աղջամուղջը տեղի էր տալիս ծառերի ճյուղերի արանքից թափանցող արևի շողերին ձյան սպիտակաթույր սփռոցի վրա լերդացած արյան շիթեր էին երևում:

22 Պարբերությունները նշող թվերի դասավորության ո՞ր տարբերակն է համապատասխանում տեքստի տրամաբանական և քերականական ճիշտ կառուցվածքին:

1. Քաղաքի հրապարակում մարդկանց հոծ բազմություն էր հավաքվել: Բոլորն ուզում էին տեսնել օդապարիկ կոչվող այդ հրաշքը, որը շուրջ 15 մ տրամագծով քաթանե գունդ էր՝ լցված տաք ծխով: Արտաքինից տսնձված էր թղթով:
2. Մոնգոլֆիե եղբայրները հավաքվածներին առաջարկեցին թռչել օդապարիկով: Բայց թռչել ցանկացողներ այդպես էլ չեղան:
3. Ստորին մասում անցք էր բացված, որի անմիջապես տակը կախված էր «կրակարան»: «Կրակարանի» մեջ եղբայրները դրել էին շիկացած ածխի կտորներ՝ տաքացնելու համար օդապարիկի ներսի օդը: Երբ կտրեցին պարանը, որով օդապարիկը կապված էր սյունին, այն վեր բարձրացավ և շուտով ծածկվեց ամպերի հետևում:
4. Ավելի քան 200 տարի առաջ ֆրանսիական փոքրիկ Անոնե քաղաքը հանկարծ հայտնի դարձավ ամբողջ աշխարհում: Ժոզեֆ և Էտյեն Մոնգոլֆիե եղբայրները օդ բարձրացրին իրենց կառուցած օդապարիկը:

- 1) 1, 4, 2, 3
- 2) 4, 1, 3, 2
- 3) 4, 3, 1, 2
- 4) 1, 2, 4, 3

23

Ո՞ր տարբերակը տեղադրելու դեպքում քերականորեն և տրամաբանորեն ճիշտ նախադասություն կստացվի:

Հինգերորդ օրվա վերջում՝, նա հաշվեց, որ նավը դեռ յոթ մղոն հեռու էր իրենից, և ինքն անկարող էր հասնել նրան:

- 1) ծովի ալիքների մեջ օրորվելով
- 2) օվկիանոսի ալիքների մեջ
- 3) ինքն իրեն հավաքելով
- 4) ուշ երեկոյան

24

Պատկերավորման-արտահայտչական ո՞ր միջոցը չի գործածվել:

*Հետզհետե մթնում էր երեկոն,
Ամեհի գոռում էր ծովը.
Եվ ես, ափին նստած, դիտում էի
Սպիտակ պարը ալիքների.
Իմ կուրծքն ուռչում էր ծովի նման,
Ու ես զգացի քո կարոտն անհուն:*

- 1) շրջադասություն
- 2) փոխաբերություն
- 3) մակդիր
- 4) հանգավորում

25

Ո՞ր բանաստեղծությունից է տրված հատվածը:

*Կ'ըլլան մարդիկ, որ լացող մը չ'ունին,
Անոր համար Նա դըրավ այդ լուսին.
Եվ մահամերձն ալ կ'ուզե երկու բան,
Նախ՝ կյանքը, վերջը՝ լացող մ'իր վըրան:*

- 1) Պ. Դուրյան. «Տրտունջ»
- 2) Մ. Մեծարենց. «Վայրկյան»
- 3) Պ. Դուրյան. «Իմ ցավը»
- 4) Մ. Մեծարենց. «Արևին»

26

Գ. Զոհրապի ո՞ր նովելից է տրված հատվածը:

«Այս զավակները՝ իր բոլոր երջանկությունը, հիմա կը ճնշեին զինքը իրենց 14-15 տարու աղջկան անմեղության ժպիտովը, որ հանդիմանությունով լեցուն կ'երևար իր հայրական աչքին»:

- 1) «Փոստալ»
- 2) «Այրին»
- 3) «Այինկա»
- 4) «Ճիտին պարտքը»

27 Հ. Պարոնյանի «Մեծապատիվ մուրացկանները» վեպի ո՞ր հերոսի խոսքն է.

«...Անոնք, որ գիրքով կը զբաղին, թշվառությամբ կը զբաղին: Հառաջադիմությունը կը պոռանք և ետ ետ կերթանք, լույս կը պոռանք և դեպի խավար կերթանք, ...սպազա կ'ըսենք և դեպի անցյալը կը վազենք»:

- 1) բանաստեղծի
- 2) դասատուի
- 3) խմբագրի
- 4) քահանայի

28 Վարդան Այգեկցու առակների աղբյուրների վերաբերյալ ո՞ր պնդումն է սխալ:

- 1) Իբրև աղբյուր՝ օգտագործել է Եզոպոսի առակներից:
- 2) Առակների հիմնական մասի աղբյուրը Մովսես Խորենացու «Հայոց պատմությունն» է:
- 3) Առակների մի մասը ինքն է հորինել:
- 4) Որոշ առակներ վերցված են հայ ժողովրդական բանահյուսությունից:

29 Որ հատվածը Հ. Թումանյանի ո՞ր ստեղծագործությունից է. լուծման տարբերակներից ո՞րն է ճիշտ:

1. «Անուշ»	ա. Անց է կենում դարձյալ տարին:
2. «Թմկաբերդի առումը»	Նայում է կույսն ամեն օր,
Ոչ մի սարից, ոչ մի ճամփին
3. «Փարվանա»	Չի երևում ձիավոր:
	բ. Անմուրազ մեռած սիրահարների
Աստղերը թռած իրար են գալիս,
Գալիս, կարոտով մի հեղ համբուրվում
Աշխարհից հեռու, լազուր կամարում:
	գ. Բաց արավ ցերեկն իր աչքը պայծառ
Աշխարհքի վրա, Ջավախքի վրա,
Ավերակ բերդին, սև ամպի նման,
Ծուխն ու թշնամին չոքել են ահա:

- 1) 1-բ, 2-գ, 3-ա
- 2) 1-բ, 2-ա, 3-գ
- 3) 1-գ, 2-բ, 3-ա
- 4) 1-գ, 2-ա, 3-բ

30 Ե. Չաթենցի ո՞ր ստեղծագործությունից է տրված հատվածը:

*Եվ արդյոք ո՞վ է երագել այդքան դաժան –
Ու լուսավոր առավոտները իմ հոգու,
Ո՞վ դարձրեց-մի անկրակ իրիկնաժամ,
Ու գորշ սլարան, ու երկնուղեշ փայտեր երկու:*

- 1) «Դանթեական առասպել»
- 2) «Անվերնագիր»
- 3) «Մահվան տեսիլ»
- 4) «Վահագն»

31 Ա. Բակունցի «Խոնարհի աղջիկը» պատմվածքի ստորև բերված սյուժետային դրվագներից որո՞ւմ սխալ կա:

- 1) Ուսուցիչը Խոնարհին առաջին անգամ տեսնում է անտառի բացատում:
- 2) Բարեկենդանի օրը ուսուցիչը Խոնարհին տեսնում է աղջիկների հետ իրենց դիմացի տան կտուրի վրա ձյունով խաղալիս:
- 3) Ուսուցչի՝ գյուղից հեռանալու օրը Խոնարհը աշակերտների հետ եկել էր դպրոցի բակ՝ ուսուցչին հրաժեշտ տալու:
- 4) Հեղինակ-հերոսը՝ 17-18 տարեկան մի երիտասարդ՝ բանտից նոր դուրս եկած, իր բարեկամի՝ առաջարկով գնում է Չորագյուղ և զբաղվում ուսուցչությամբ:

32 Դ. Դեմիրճյանի «Վարդանանք»-ում ի՞նչ է պատասխանում Վարդան Մամիկոնյանը Աթրի այն հարցին, թե արդյոք հոների համար Հայաստանի վրայով կա ճանապարհ դեպի Բյուզանդիոն:

- 1) Նկատելով բյուզանդացի զորավար Անատոլի ներկայությունը՝ հրաժարվում է ճանապարհի տրամադրել՝ խուսափելով Բյուզանդիայի հետ առանց այն էլ բարդ հարաբերությունների հետագա վատթարացումից:
- 2) Սիրով խոստանում է ճանապարհ՝ առաջարկելով հայոց ջերմ ընդունելությունն ու աջակցությունը:
- 3) Հոների համար դեպի Բյուզանդիոն տանող ճանապարհը համարում է մշտապես բաց, եթե նրանք դաշինք կնքեն հայերի հետ՝ ընդդեմ պարսից սպասվող պատերազմի:
- 4) Ասում է, որ ճանապարհ կա, բայց վերադարձ չկա՝ ակնարկելով Աթրի՝ իր հետևից թողած սովը:

33 Ո՞ր բառերում արմատի հնչյունափոխություն կա:

1. հոգատար, 2. պարտիզպան, 3. վերնախավ, 4. աղավնյակ, 5. պտղամիս, 6. միութենական, 7. ցրտահար, 8. քննչական

34 Ո՞ր բառերն են հոմանիշ *մոլեզուն* բառին:

1. սարսափել, 2. բարկանալ, 3. սահմռկել, 4. նզովել, 5. բորբոքվել, 6. կատաղել, 7. գեղել, 8. քամահրել

35 Ո՞ր տարբերակներում է նախադասության ընդգծված անդամի պաշտոնը ճիշտ նշված:

1. Արագիլը բույնը դիտելուց հետո գնաց կանգնեց կնոջ զարկված տեղի վրա՝ **ճահճում**, երկար կանգեց: (*տեղի պարագա*)
2. Եվ ասածուն լսելի եղան Խայամի տրտունջն ու **հանդիմանությունը**: (*ենթակա*)
3. Իշխանը ձին ասպանդակեց ու արագ հեռացավ **քաղաքից**: (*անջատման անուղղակի խնդիր*)
4. Այդ մարդը, որ հակված էր բյուզանդական կայսեր հետ բարեկամական դաշինք **կնքելուն**, հիմա խոր տարակուսանքի մեջ էր: (*հանգման խնդիր*)
5. Ես անտառում էի. որոտում էին երկինք ու երկիր, ամպերը քարի **ծանրությամբ** կախվել էին գլխիս: (*ձևի պարագա*)

36 Տրվածներից որո՞նք են բաղադրյալ դիմավոր ձևեր:

1. պետք է դուրս գանք, 2. ուտում-խմում են, 3. լաց մի՛ եղիր, 4. պիտի վեր կենամ, 5. չեմ երգի, 6. շուռ կգաս, 7. մի՛ մոռացիր, 8. գալու է

37 Ո՞ր նախադասություններում ձևի պարագա կա:

1. Երեկոները մենք հաճախ էինք հավաքվում, սիրով պատմում մեր անցյալից, երգում էինք թախծոտ և ուրախ երգեր, արտասվում:
2. Կիզող արեգակի առաջ մեր միտքը հալչում է, ցնդում անձրևի կաթիլի նման:
3. Հատակից քար ես հանում. Մաքուր է այնքան, Քարից բուրմունք ես առնում Կարմրախայտ ձկան:
4. Համր քայլերով դարերն են անցնում, Արտույտը երգում է իր գովքը գարնան:
5. Խոր լռության մեջ ականջին հասավ խուլ հառաչի մի ձայն, և երևաց, որ նրա մտահոգված դեմքը պայծառացավ:
6. Պատերից յուրաքանչյուրը բաժանվում էր չորս կամարամասի՝ յուրաքանչյուրում հինգական զույգ որմնասյուներով՝ հաստատված ամուր պատվանդանի վրա:

38 Ո՞ր նախադասություններում կետադրական որևէ նշան չպիտի դրվի:

1. Արձանագրությունը կազմելուց ու չորս հոգով ստորագրելուց հետո նրանք անմիջապես վերադարձան գրասենյակ և շարունակեցին կիսատ թողած գործը:
2. Արուսի հայացքը կանգ առավ Ռուբենի վերնաշապկի սպիտակ թելով կարված սև կոճակին:
3. Կարծես ինքը կանգնած էր բորբոքված խարույկի մոտ և իր այտերն այրվում ու այրվում էին ներքին ջերմությունից:
4. Հայաստանի երրորդ մայրաքաղաք Երվանդաշատը արտաքին վտանգներից զերծ պահելու նպատակով Երվանդը Արաքսի ձախ ափին կառուցում է մաս թիկնապահներով ու սպասավորներով բնակեցված դաստակերտ:
5. Հեգնական ժպիտը շրթունքներին Ավետը նայում էր տնօրենին ու սպասում նրա հրամաններին:

39 Բառերից քանիստ՞ւմ կրկնակ բաղաձայն չկա:

տա-երք, ու-ակի, եր-ենցաղ, մ-կաշունչ, հո-երգություն, հո-եկ, անդո-ագիր, վազբու-ի

40 Բառերից քանի՞սն են կազմությանը պարզ:

ձեռք, ուժգին, բանուկ, կաթնուկ, գողոն, գուշակ, եղունգ, նաժիշտ

41 Նախադասություններից քանիստ՞ւմ է ընդգծվածը կապ:

- Ո՞վ կմտածեր, թե մի քանի ժամ անց զեփյուռը պիտի փոխվեր մոլեգին փոթորկի:
- Մայրը ուշադիր հետևում էր, մինչև որդին անցավ սառցակալած ճանապարհը:
- Հասկանալի էր, որ նման պայմաններում ես չէի կարող հանգիստ զբաղվել իմ գործով:
- Փողոցի ծայրից ես մի անգամ էլ հետ նայեցի:
- Ճախարակի պես երգ մանելով, հետո աղմուկ թափելով՝ հռնդաց, անցավ սպիտակ ինքնաթիռը:

42 Շարքերից քանիստ՞ում են բոլոր դերանունները միևնույն տեսակի:

- սույն, մյուս, այնտեղ, սրանք
- ես, դու, ինքը, ով
- բոլորը, յուրաքանչյուր ոք, ամենքը, ողջ
- ինչ-որ, երբևէ, այլ, մեկը
- այսպես, այդպիսի, որպիսի, նույնպիսի

43 Նախադասության անդամներից քանիսի՞ շարահյուսական պաշտոնն է սխալ տրված:

Յերեկները զբոսնելուց հետո նա տուն էր վերադառնում բարձր տրամադրությամբ. ժայռերի շիկացած լանջերից իջնող զեփյուռը շոյում էր նրա գրգռված նյարդերը և պարզևում հոգեկան անդորր:

- **ցերեկները** – ժամանակի պարագա
- **ժայռերի** – տեղի պարագա
- **տրամադրությամբ** – միջոցի անուղղակի խնդիր
- **իջնող** – որոշիչ
- **բարձր** – չափի պարագա
- **նյարդերը** – ենթակա

44 Հատվածներից քանիսի՞ դիմաց է սխալ նշված, թե որ հայերենով է այն:

- Ընդ եղեգան փող ծո՛ւխ ելաներ, Ընդ եղեգան փող բո՛ց ելաներ, Եւ ի բոցոյն վազեր խարտեաշ պատանեկիկ:- *գրաբար*
- Յետ այսօրիկ ապստամբեաց ի թագաւորին հայոց եւ ձեռին իշխանութեանն տանն հայոց թագավորին: - *միջին հայերեն*
- Չիմ եարն ամանաթ կու տամ, ի վարդին մէջըն պահեցեք, Թե երթամ խարիպուկ մեռնիմ, վարդըն ձեզ, գտերն յիշեցեք:- *միջին հայերեն*
- Ես ինքզինքս չէի կարծեր այնչափ մեծ մարդ, որչափ որ կը կարծեայս խմբագիրն, բայց հարկավ ան ինձմե աղեկ գիտե իմ որչափ մեծ ըլլալս: - *արևմտահայերեն*
- Էն լեզվներումը նրանք կարդում էին երևելի մարդկանց գործերքը, նրանց արածներն ու ասածները:- *արևելահայերեն*

45 Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել ճիշտ է, Սխալ է, Չգիտեմ տարբերակներից որևէ մեկը:

1. Սոսկածանցավոր կանոնավոր բայերի անցյալ կատարյալի վերջավորությունները տարբերվում են մյուս կանոնավոր բայերի համապատասխան վերջավորություններից:
2. Պատճառական ածանց ունեցող բայերը եզակի հրամայականում ստանում են **ու** վերջավորություն:
3. **Ե** խոնարհման բոլոր կանոնավոր պարզ բայերի վաղակատարը ձևով նման է անորոշին:
4. Ենթակայականը, հարակատարը և համակատարը անկախ դերբայներ են:
5. Բոլոր ձևաբայերը սահմանական եղանակի բաղադրյալ ժամանակածևեր են կազմում:
6. Ըղծական, ենթադրական և հարկադրական եղանակների ժխտականը կազմվում է դրական ձևերին չ մասնիկ հավելելով:

Բ մակարդակ

46 Համարակալված բառերում բաց թողած տառերը (տառակապակցությունները) պատասխանների ո՞ր շարքում են ճիշտ նշված:

Ծառաները, միմ-նց(1) հրմշտելով, երբեմն սայթա-ելով(2), կ-կտուր(3) բառեր փոխանակելով, շփեր-(4) շարժումներով ներսուղորս էին անում: Սանդու-քի(5) առաջ կանգ էին առնում կա-քեր(6)՝ բերելով կարծես ու-տի(7) եկող ազգականներին՝ կեղծ վշտակ-ուքյան(8) արտահայտությունը դեմքներին: Ներս մտավ մոտ վա-ուն(9) տարեկան մի մարդ՝ ա-համարհական(10) ժպիտը դեմքին:

- 1) 1-յա, 2-կ, 5-դ, 9-թս
- 2) 2-կ, 4-ք, 7-խ, 10-ր
- 3) 3-ծ, 5-դ, 8-ց, 9-թս
- 4) 1-յա, 4-ք, 6-ռ, 10-ր

47 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գաղտնավանկի ը-ն ճիշտ տեղադրված:

- 1) սպ(ը)րդել, ճնշ(ը)վել
- 2) առ(ը)նչվել, խառ(ը)նվածք
- 3) գտ(ը)նվել, մկ(ը)նդել
- 4) հանգց(ը)նել, ձեռ(ը)նտու

48 Ո՞ր շարքում *ի* ձայնավորի սղում ունեցող բառ *չկա*:

- 1) տարեմուտ, մտավախություն, մարդկային, նշածող
- 2) վշտակից, հետնադուռ, թվական, մշտադալար
- 3) լսարան, մրգահյութ, սրտակից, պատրանք
- 4) ձգողական, կրավորական, ալեծուփ, չվերթ

49 Ո՞ր տարբերակի դարձվածքները միմյանց հոմանիշ *չեն*:

- 1) օձիքը բռնել-բկին չոքել
- 2) մատից հոտ քաշել-սիրտը վկայել
- 3) ձեռք բռնել-մատից փուշ հանել
- 4) դեմքը կորցնել-դիմակը պատռվել

50 Տրված իմաստներից որը ո՞ր բառի բացատրությունն է. լուծման տարբերակներից ո՞րն է ճիշտ:

ա. մուշկ
բ. կթղա
գ. կղմինդր
դ. վիհ
ե. խոյակ

1. մեծ խորությամբ երկարաձիգ փոս
2. քանդակագարդ սյունագլուխ
3. գինու թաս
4. բուրավետ յուղային նյութ

- 1) ա-4, բ-3, դ-1, ե-2
- 2) ա-4, գ-2, դ-3, ե-1
- 3) ա-3, բ-2, գ-4, ե-1
- 4) ա-3, բ-1, դ-4, ե-2

51 Ո՞ր շարքի բոլոր բառազույգերն են կազմված հականիշներից:

- 1) տարտամ-որոշակի, աչառու-կողմնակալ, չոր-տամուկ
- 2) ճապաղ-սեղմ, անհարթ-ողորկ, խակ-հասուն
- 3) ժիր-հեղզ, ներհակ-իրարամերժ, մեկնարկ-վերջնակետ
- 4) արգասավոր-անպտուղ, զուսպ-ժուժկալ, վտիտ-գիրուկ

52 Ո՞ր տարբերակի նախադասություններում ընդգծված բառերը համանուններ չեն:

- 1) Եթե նա այս անգամ էլ ստեղ, հայրն արդեն չէր ների: - Քեզնից ստեղ շատ են լսել և եթե անկեղծ լինեմ, հոգնել եմ:
- 2) Ձին անարգել թռավ վերջին ձողապատնեշի վրայով: - Անցել էինք ամրոցի բոլոր պահակակետերն անարգել:
- 3) Ծանրամարտիկը հրում վարժությունում բարձր արդյունք ցույց տվեց: - Չարաճճի ալիքները հրում էին իրար ու մի վայրկյանում անհետանում:
- 4) Նվագարանին նոր լարեր էին հարկավոր: - Պետք էր սպասել այնքան, մինչև նա հիմնովին լարեր ջութակը:

53 Ո՞ր նախադասության մեջ մակբայ չկա:

- 1) Սառն է գետի ջուրը, բարձր սարից է գալիս, ուր միշտ մռայլ ամպ կա, ամալի տակ՝ սառույցի հաստ շերտեր:
- 2) Վաղ մանկությունից զրկվելով ծնողներից՝ Արսենը մնաց միայնակ, մնաց որք՝ երբեմն-երբեմն արժանաճալով հարևանների կարեկցանքին:
- 3) Խարխուլ աստիճաններով իջավ ներքև, մի քանի բոպե անիմաստ քայլեց բակում ու մոտեցավ մառանի դռանը:
- 4) Ինքն իրեն ասաց, որ նստելու լավ տեղ է գտել. կորած ձիու երևալուն սպասելով՝ կարող է մտածել փուչ կյանքի մասին:

54 Ո՞ր տարբերակում նախադասության անդամի ձևաբանական վերլուծության սխալ չկա:

Այդ լռին ու ինքնամփոփ մարդը երբեք իր հայրական սերը չէր արտահայտում սովորական գուրգուրանքով, սակայն նայելով նրա մռայլ դեմքին՝ ես զգացի՝ որքան խոր է նրա վիշտը:

- 1) **խոր** – ածական, դրական աստիճան, **երբեք** – անորոշ դերանուն
- 2) **չէր արտահայտում** – անկատար անցյալ, **սերը** – այլաձև հոլովման գոյական
- 3) **նայելով** – անորոշ դերբայ, ներգործական սեռ, **սակայն** – համադասական շաղկապ
- 4) **որքան** – հարաբերական դերանուն, **նրա** – սեռական հոլով

55 Ո՞ր տարբերակում ներկա ժամանակի բայաձև կա:

- 1) Ինչպես եղավ, որ մի անգամ Արջն ու օձը դարձան ընկեր:
- 2) Գիշեր է իջել. լռել են բոլոր Աղմուկները չար, խոսքերը պատիր:
- 3) Դեռ մի քանի ժամ կա մինչև ճաշը, բայց դահլիճում ամեն ինչ արդեն պատրաստվել է:
- 4) Եկեք այսօր մենք համբուրենք որդիաբար Մեզ աշխարհում ծնած-սնած Այս ձեռքերը:

56 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են արտահայտում նյութական իմաստ:

- 1) ինչպիսի, որպեսզի, մենություն, անել
- 2) փոխանակում, վերստին, հանում, որևէ
- 3) խշխշոց, ուր, գուցե, քառորդ
- 4) ծալովի, անհեթեթ, գյուտ, ոչինչ

57 Ո՞ր շարքում թվական չկա:

- 1) տասնյակ, միակ, մեկ չորրորդ
- 2) հարյուրամյա, միլիոնավոր, իննուկես
- 3) հնգակի, այդքան, յոթական
- 4) քանի, քառապատիկ, երիցս

58 Ո՞ր նախադասության մեջ ստացական հոդ ունեցող բառ չկա:

- 1) Չարենցը ինձ հիշեցրեց 1908 թվականին իրեն հասցրած ապտակիս մասին:
- 2) Պատանին կանգնեց դիմացս ու առանց աչք թարթելու նայեց ինձ:
- 3) Օրբելին շարունակ հուզվում էր ու հուզում բոլորիս:
- 4) Երգերդ աղբյուր են գուլալ՝ Մեր երկրի արևից բխած:

59 Ո՞ր նախադասության ընդգծված բառն է որոշիչ:

- 1) Մեղմ ու սիրագին ժպտում էր նա ինձ Օտար կողմերում, այն ճամփի վրա:
- 2) Անհիշելի վերհուշերի մշուշներում նրբադուռ Երբեմն ասես զգում եմ ես, թե կհասնեմ Նրա մոտ:
- 3) Դժկամ նայում են ժայռերը խոժոռ, Տխուր խաղում են ալիքները ծիր:
- 4) Ես կգամ, երբ դու կլինես տրտում, Երբ երազներդ հավետ կմեռնեն:

60 Ո՞ր նախադասության մեջ ներգործող խնդիր կա:

- 1) Ես ինձնից գոհ եմ, որովհետև ահա երեկվա գյուղացի՝ հիմա լրիվ ազատված եմ հովիվ դառնալու և հողացավից նվալու վտանգից:
- 2) Արծաթի փայլով պսպղում էին սերկևիլի տերևները, հովից հասկերը օրորվում էին, խշշում:
- 3) Ի՞նչ է պահանջվում գյուղի ղեկավարությունից. պահանջվում է, որ թույլ տան ձի պահել:
- 4) Ես մտնում եմ որձաքարերից շինված եկեղեցու բաց դռնով, որի փեղկի վրա կան նախշեր՝ ժամանակի ընթացքում տեղ-տեղ խումացած:

61 Ո՞ր տարբերակում անուղղակի խնդիր ստորադաս նախադասություն չկա:

- 1) Այդ իշխաններից շատերը հակառակ էին, որ Աշոտ Երկաթը ամուսնանար քեզ հետ, թագուհիս:
- 2) Այսօր նա էր լինելու հաղթողը, ում ժպտացել էր բախտը ի վերուստ:
- 3) Չմեռները քաղաքի աշխույժն ավելանում էր նրանով, որ թագավորն իր ամբողջ արքունիքով տեղափոխվում էր Դվին:
- 4) Այո՛, խորհի՛ր նրանց շուրջ, մտածի՛ր նրանց մասին, ում լավում է ձանձրույթը:

62

Պարզ (դերբայական դարձվածով) նախադասություններից ո՞րն է սխալ փոխակերպված բարդի:

- 1) *Նա հետաքրքրվում էր ոչ միայն Սայաթ-Նովայով, այլև նրանից առաջ ու հետո ապրած քիչ հայտնի աշուղներով:*
Նա հետաքրքրվում էր ոչ միայն Սայաթ-Նովայով, այլև քիչ հայտնի աշուղներով, որ ապրել էին նրանից առաջ ու հետո:
- 2) *Սարերից իջնում էին հազարավոր քոչվորներ՝ իրենց խաշնարածության բարիքներով հեղեղելու Գորիսի մեծ տոնավաճառը:*
Սարերից իջնում էին հազարավոր քոչվորներ, որպեսզի իրենց խաշնարածության բարիքներով հեղեղեն Գորիսի մեծ տոնավաճառը:
- 3) *Նրա գրույցներից մեկի նյութը մեր հարուստներից շատերի անճաշակ հագնվելն էր:*
Նրա գրույցներից մեկի նյութն էր այն, որ մեր հարուստներից շատերը անճաշակ են հագնվում:
- 4) *Նվագախմբի ձայնը երկրաշարժի տպավորություն թողեց գորիսեցիներից հատկապես Շենում ապրողների վրա:*
Նվագախմբի ձայնը երկրաշարժի տպավորություն թողեց գորիսեցիներից հատկապես նրանց վրա, ովքեր Շենում էին ապրում:

63

Ո՞ր տարբերակում անենթակա նախադասություն կա:

- 1) Պտուղդ քաղող չկա, մասրենի՝ սարի մասրենի՝
- 2) Երկնի՛ր, իմ երկի՛ր, հավատով անմար, Սուրբ է քո ուղին, և պսակդ՝ վեհ:
- 3) Երբ նայում ես քարաժայռին այդ կետից, թվում է՝ տեսնում ես սպարապետի կիսադեմը:
- 4) Ապրե՛լ, ապրե՛լ, այնպե՛ս ապրել, Որ սուրբ հողդ երբեք չզգա քո ավելորդ ծանրությունը:

64

Ո՞ր նախադասության մեջ կետադրական սխալ կա:

- 1) Բաժակը, որ արդեն մոտեցրել էր շուրթերին, դրեց սեղանին և դիմեց մեզ՝ անհանգիստ ու հուզված:
- 2) Նա լայնաբերան կճուճը վերցրեց աղջկանից, նայեց նրա ներսը և շուռ տալով դրեց որսկանի գլխին:
- 3) Մտածեցի՝ նամակը տիկին Արաքսյայից է (ես նրան նամակ էի գրել), ու հապշտապ բացեցի նկարագարդ ծրարը, որ կարդամ գրությունը:
- 4) Կատերինան, որ վրդովված էր և խիստ հոգնած, և որին արդեն ձանձրացրել էր խնջույքը, իսկույն ընդհատեց նրան:

65

Ո՞ր պնդումն է ճիշտ Հ. Մաթևոսյանի «Աշնան արև» վիպակի վերաբերյալ:

- 1) Աղունը ցավով է նշում, որ իր որդի Արմենակը ժառանգել է ոչ թե իր հայր Իշխանի, այլ սկեսրայր Աբելի խառնվածքը:
- 2) Աղունը անսովոր էր մեծ ընտանիքում ապրելուն, քանի որ հայրական տանը ինքն ընտանիքի միակ գավակն էր:
- 3) Աղունի հայրը օգնում է իր դստերը, որ նա ու Սիմոնը մոր տուն կառուցեն ու առանձին ապրեն:
- 4) Աղունը միշտ նշում է, որ թեև ինքը մայր չի ունեցել, բայց մայրացուն իրեն մեծացրել ու խնամել է հարազատի մման:

66 Ո՞ր բանաստեղծության հեղինակն է Հ. Մահյանը:

- 1) «Վարք մեծաց»
- 2) «Կարոսել»
- 3) «Օրը մթնեց»
- 4) «Ռավեննայում»

67 Ո՞ր մտքերն են հակասում տեքստի բովանդակությանը կամ չեն բխում նրանից:

Գրերի բազմաթիվ տեսակներից ամենահինը պատկերագիրն է: Մարդիկ ժայռի կամ քարի վրա նկարում էին որևէ կենդանի, առարկա հենց այդ կենդանու կամ առարկայի իմաստով: Օրինակ, եթե նկարում էին այծ, ապա դա հենց այծ էլ նշանակում էր:

Պատկերագրերից հետո մարդիկ անցան գաղափարագրերին: Այն արդեն մի քայլ առաջ էր պատկերագրից: Նրա նշանները նույնպես պատկերներ էին, բայց գաղափարագրերի տվյալ պատկերը կարող էր ունենալ մի քանի նշանակություն:

Պատկերագրերն ու գաղափարագրերը հնչյունական գիր չէին, այսինքն՝ որևէ լեզվի բառեր չէին արտահայտում: Կարելի է հասկանալ այդ գրերի իմաստը, բայց հնարավոր չէ իմանալ, թե ինչպես են հնչել այդ գրերով նշանակված բառերը:

Հնչյունական ամենահին գիրը սեպագիրն է: Այս գիրը կոչվում է սեպագիր, քանի որ կազմված է սեպաձև նշաններից: Սեպագիրը, սակայն, տարբերվում է սովորական այբբենական գրից: Այն հնչյունական է համարվում այնքանով, որքանով որ, երբ վերծանում ենք հին սեպագրերը, իմանում ենք նաև, թե ինչպես են հնչել այն լեզվի բառերը, որով գրված են տվյալ սեպագրերը: Սակայն դրանք որոշ դեպքերում մեկ հնչյունի են փոխարինում, որոշ դեպքերում՝ մեկ վանկային միավորի: Սեպագրերում կան նաև, այսպես կոչված, որոշիչներ: Վերջինները ցույց են տալիս տվյալ բառի ինչ լինելը՝ երկիր, քաղաք, գետ կամ նմանատիպ այլ բան:

Առաջին սեպագիր արձանագրությունները վերաբերում են մ.թ.ա. 4-րդ հազարամյակի երկրորդ կեսին Հյուսիսային Միջագետքի շրջանում բնակվող շումերական քաղաքակրթությանը:

Մ.թ.ա. 2800 թ.-ից սեպագիրն սկսել է օգտագործվել Հայաստանում՝ Արարատյան թագավորությունում կամ Ուրարտուում: Դրանք հայ թագավորները գրել են տվել դաշնակից խոռոչների լեզվով (թեման շինարարական աշխատանքներն էին կամ իրենց տարած հաղթանակները):

Առաջին մարդը, որ ուշադրություն է դարձրել Հայաստանում գտնվող սեպագիր արձանագրություններին, Մովսես Խորենացին է:

1. Մեզ հասած սեպագիր արձանագրությունները կա՛մ շումերների լեզվով են, կա՛մ խուռիների:
2. Հայաստանի տարածքում սեպագրերը առաջին անգամ սկսել են գործածվել Մովսես Խորենացու ժամանակներից:
3. Սեպագրերում կան նշաններ, որոնք, ըստ անհրաժեշտության, մատնանշում են տվյալ գրվածքի՝ աշխարհագրական ինչ օբյեկտի անվանում լինելը:
4. Սեպագիրը հնչյունական գիր է, քանի որ բոլոր արձանագրություններում յուրաքանչյուր սեպագիր նշան համապատասխանում է մեկ հնչյունի:
5. Ի տարբերություն պատկերագրերի՝ գաղափարագրերը կարող են արտահայտել մեկից ավելի իմաստներ:

68 Ո՞ր նախադասություններում պատճառական բայ կա:

1. Տխուր ամպերը կամար են կապել, Հիվանդ է սիրտս. փայփայեցե՛ք ինձ:
2. Ոսկի հայացքով կախարդել է նա, Այլ սիրով լցրել հոգիս վշտակիր:
3. Եվ արբած կյանքի անուշ գաղտնիքով՝ Ողջույն կտամ ես ջրին ու հողին:
4. Նրան իր հոր տանը պահել մեծացրել էին ինչպես արքայական բուրաստանի գողտրիկ շուշան:
5. Եզերացիները ուռնու դալար ճյուղերով կապկպում էին գերանները և լաստեր կազմելով՝ իջեցնում գետը:
6. Մի քանի կետերում հապճեպորեն քարաբեկորներ կուտակել տվեցին, որոնցով պետք է հարվածեին գործին:

69 Ո՞ր նախադասություններում ուղիղ խնդիր կա:

1. Քարափոր տների երդիկներից կապույտ ծուխը ձգվում է դեպի վեր և լիզում խոնավ ժայռերը:
2. Գարնան մթնկա գիշերներին ջրի վշշոցը ահարկու սարսափ է սփռում գետափի տներում, ձորերում:
3. Մթության մեջ առկայծող աստղերը կախարդական կանթեղներ են քվում:
4. Քամին հալածում է մառախուղի թանձր քուլաները:
5. Մառախուղի փեշերից վեր են խոյանում պղնձագույն ժայռերի հինավուրց գագաթները:

70 Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել *Ճիշտ է, Միսալ է, Չգիտեմ* տարբերակներից որևէ մեկը:

1. Վերջավորությունները փոխում են բառի իմաստը և նոր բառ կազմում:
2. Բառերում ածանցից առաջ ընկած մասը կոչվում է հիմք:
3. Հայերենում բառերի քերականական ձևափոխությունները կատարվում են միայն բառի վերջից վերջավորություններ ավելացնելով:
4. **Իկ, ք** մասնիկները որոշ դեպքերում հոգնակերտներ են, որոշ դեպքերում՝ ածանցներ:
5. Միևնույն բառի մեջ երկու նախածանց չեն կարող կողք կողքի գտնվել:
6. Հայերենում վերջածանցներն ավելի շատ են, քան նախածանցները: